

1 **Erol DORA**
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Engellilik, kısaca bireyin bedensel fonksiyonlarındaki hasarlar nedeniyle meydana gelen kayıpların yarattığı dezavantajlar olarak tanımlanabilir. Engellilere yönelik toplumsal ve sosyal dezavantajların ortadan kaldırılması ve engelli bireylerin de diğer bireylerle fırsat eşitliği içerisinde toplumsal yaşama katılımlarının sağlanması sosyal devletin en önemli görevlerinin başında gelmektedir.

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Dünya Bankası ve Avrupa Birliği (AB) verilerine göre, dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 15'i engelli bireylerden oluşmaktadır. Yeryüzünde 1 milyardan fazla olan engelli nüfusu, bu gruptaki bireylerin dünyanın en büyük azınlığı olarak nitelendirilmesine kapı aralamıştır. Türkiye'de ise Ulusal Engelliler veri tabanına kayıtlı engelli birey sayısı 1 milyon 600 bin civarındadır. Ancak resmi olmayan rakamlara göre bu oranın yüzde 12,1 olduğu ve Türkiye'de 9 milyondan fazla engelli birey olduğu tahmin edilmektedir.

Temel olarak eğitimin amacı bireylerin zihinsel, bedensel, duygusal, toplumsal yeteneklerinin ve davranışlarının geliştirilmesi veya bireylere yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılmasıdır. Engelli bireylerin eğitimi daha özel ve özerk bir konu olup, kişinin engeline yönelik eğitim şeklinin planlanması esastır.

Anayasamızın 42. maddesinde “Devlet durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır” denilmek suretiyle özel eğitime ihtiyacı olduğu aşikâr olan engelli bireylere eğitim imkânının sağlanması görevi devlete verilmiştir.

“Özürlülerin Sorun ve Beklentileri” başlıklı TÜİK araştırmasının verilerine göre, Türkiye'de engelliler, temel bir insan hakkı olan eğitim alanında büyük ölçüde engellenmiş ve eşitsiz bir konumda bulunmaktadır. Türkiye'de engelli bireylerin yüzde 36,3'ü okuryazar değilken, yüzde 14,9'u okuryazardır, ancak herhangi bir okul bitirmemiştir. Her üç engelli bireyden biri ilkokul mezunu durumundadır ve öğrenim düzeyi yükseldikçe engelli bireyler okul sıraları dışında kalmaktadır. Öyle ki lise mezunu engelli bireylerin oranı yüzde 5,6 iken, yüksekokul ve fakülte mezunu olan engelliler sadece yüzde 1,8'lik bir orandadır.

Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) 24 Ekim 2017 tarihinde yayımlanan Küresel Eğitim İzleme Raporu'nda çok önemli bir noktaya dikkat çekilmektedir. Türkiye, 18-24 yaş grubu genç nüfus içinde engeli sebebiyle okuldan erken ayrılanlar bağlamında seçilmiş 25 Avrupa ülkesi arasında en yüksek orana sahip ülke

konumundadır. Ülkemizde engelli bireyler arasında yüzde 60'ı aşan oranda okuldan erken ayrılmanın varlığı, üzerinde önemle durulması gereken bir olguya işaret etmektedir.

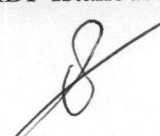
AB ülkelerinde ilkokuldan sonra engelli bireylerin okulu bırakma oranı yüzde 25 iken, bu oranın Türkiye'de yüzde 60'ların üzerinde olması öte yandan AB ülkeleri genelinde engelli bireylerin yüzde 29,9'unun yoksulluk/sosyal dışlanmışlık riskine karşılık Türkiye'de bu oranın yüzde 77,1'e denk düşmesi oldukça üzücüdür ve ivedilikle bu konunun üzerine gidilmelidir.

Eğitim Reformu Girişiminin 2016 yılı sonunda kamuoyuyla paylaştığı “Engelli Çocukların Türkiye’de Eğitime Erişimi” başlıklı rapora göre; Türkiye’deki engelli çocukların yarısından fazlası, yani yaklaşık 300 bini eğitim alamamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığının 2015-2016 ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılı istatistiklerine göre ise engelli çocukların yarısından fazlası örgün eğitim hakkına erişememektedir.

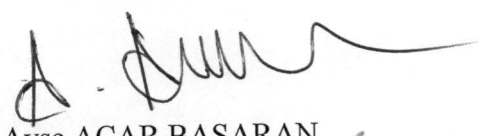
Türkiye’de engelli bireylere ilişkin sayısal verileri içeren resmi, güncel ve yekpare bir çalışmanın eksikliği bir tarafa bırakılırsa, özellikle engelli çocukların içinde bulundukları yoksunluk, bu bireylerin haklarının ve eşitlik ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir. Bu temelde engelli bireylerin basit bir acıma duygusunun nesneleri, daha kötüsü de daha fazla ayrımcılık ve istismar mağduru olmamaları adına; zaman kaybedilmeksizin eğitim hakkına erişimin önündeki engeller ile okul terkleri konusu derinlemesine araştırılmalıdır.

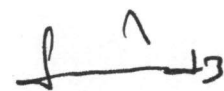
Yukarıda belirtilen gerekçelerle, Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması elzemdir.

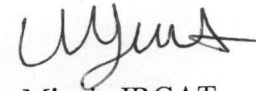

Filiz KERESTECİOĞLU 2
HDP İstanbul Milletvekili

Behçet YILDIRIM 4
HDP Adıyaman Milletvekili

Dirayet TAŞDEMİR 6
HDP Ağrı Milletvekili

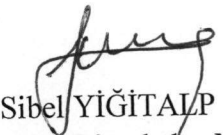

Ayşe ACAR BAŞARAN 8
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLI 10
HDP Batman Milletvekili

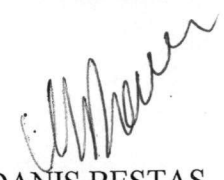

Mizgin IRGAT 12
HDP Bitlis Milletvekili

Altan TAN 13
HDP Diyarbakır Milletvekili

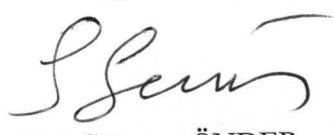

İmam TAŞÇIER 15
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP 17
HDP Diyarbakır Milletvekili

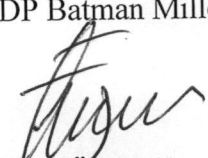

Mahmut TOĞRUL 19
HDP Gaziantep Milletvekili

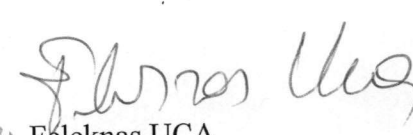

Meral DANIŞ BEŞTAŞ 3
HDP Adana Milletvekili

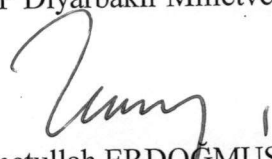

Berdan ÖZTÜRK 5
HDP Ağrı Milletvekili

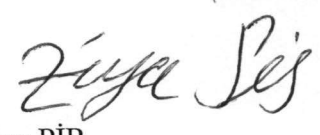

Sırrı Süreyya ÖNDER 7
HDP Ankara Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN 9
HDP Batman Milletvekili

Hişyar ÖZSOY 11
HDP Bingöl Milletvekili

Feleknas UCA 14
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ 16
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR 18
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nihat AKDOĞAN 20
HDP Hakkari Milletvekili